

قدم به قدم، همراه دانشجو...

WWW.GhadamYar.Com

جامع ترین و به روزترین پرتال دانشجویی کشور (پرتال دانش)
با ارائه خدمات رایگان، تحصیلی، آموزشی، رفاهی، شغلی و...
برای دانشجویان

- (۱) راهنمای ارتقاء تحصیلی. (کاردانی به کارشناسی، کارشناسی به ارشد و ارشد به دکتری)
- (۲) ارائه سوالات کنکور مقاطع مختلف سالهای گذشته، همراه پاسخ، به صورت رایگان
- (۳) معرفی روش های مقاله و پایان نامه نویسی و ارائه پکیج های آموزشی مربوطه
- (۴) معرفی منابع و کتب مرتبط با کنکورهای تحصیلی (کاردانی تا دکتری)
- (۵) معرفی آموزشگاه ها و مراکز مشاوره تحصیلی معتبر
- (۶) ارائه جزوات و منابع رایگان مرتبط با رشته های تحصیلی
- (۷) راهنمای آزمون های حقوقی به همراه دفترچه سوالات سالهای گذشته (رایگان)
- (۸) راهنمای آزمون های نظام مهندسی به همراه دفترچه سوالات سالهای گذشته (رایگان)
- (۹) آخرین اخبار دانشجویی، در همه مقاطع، از خبرگزاری های پربازدید
- (۱۰) معرفی مراکز ورزشی، تفریحی و فروشگاه های دارای تخفیف دانشجویی
- (۱۱) معرفی همایش ها، کنفرانس ها و نمایشگاه های ویژه دانشجویی
- (۱۲) ارائه اطلاعات مربوط به بورسیه و تحصیل در خارج و معرفی شرکت های معتبر مربوطه
- (۱۳) معرفی مسائل و قوانین مربوط به سربازی، معافیت تحصیلی و امریه
- (۱۴) ارائه خدمات خاص ویژه دانشجویان خارجی
- (۱۵) معرفی انواع بیمه های دانشجویی دارای تخفیف
- (۱۶) صفحه ویژه نقل و انتقالات دانشجویی
- (۱۷) صفحه ویژه ارائه شغل های پاره وقت، اخبار استخدامی
- (۱۸) معرفی خوابگاه های دانشجویی معتبر
- (۱۹) دانلود رایگان نرم افزار و اپلیکیشن های تخصصی و...
- (۲۰) ارائه راهکارهای کارآفرینی، استارت آپ و...
- (۲۱) معرفی مراکز تایپ، ترجمه، پرینت، صحافی و ... به صورت آنلاین
- (۲۲) راهنمای خرید آنلاین ارزی و معرفی شرکت های مطرح
- (۲۳)

WWW.GhadamYar.Ir

WWW.PortaleDanesh.com

WWW.GhadamYar.Org

۰۹۱۲ ۳۰ ۹۰ ۱۰۸

باما همراه باشید...

۰۹۱۲ ۰۹ ۰۳ ۸۰۱

www.GhadamYar.com

جدول (الف) سهم الارث طبقه اول				
میزان سهم الارث			وارث	
تمام ترکه را ارث می برد			پدر یا مادر و یا یکی از اولاد (منحصراً)	
در هر دو صورت مابقی به قرابت متعلق به پدر است	اگر مادر حاجب داشته باشد $\frac{1}{6}$ ارث می برد		پدر و مادر	
	اگر حاجب نداشته باشد $\frac{1}{3}$ متعلق به مادر			
اگر مادر حاجب داشته باشد $\frac{1}{6}$ باقیمانده به او رد نمی شود	$\frac{3}{6}$ سهم دختر	$\frac{1}{6}$ مادر	$\frac{1}{6}$ پدر	پدر و مادر و یک دختر
اگر مادر حاجب نداشته باشد $\frac{1}{6}$ باقیمانده به او رد می شود				
$\frac{2}{6}$ به وراثت رد می شود	$\frac{3}{6}$ سهم دختر	$\frac{1}{6}$ سهم پدر یا مادر		پدر یا مادر و یک دختر
$\frac{4}{6}$ بین دختران تقسیم می شود	$\frac{1}{6}$ مادر	$\frac{1}{6}$ پدر	پدر و مادر و چند دختر	
$\frac{1}{6}$ باقیمانده به وراثت رد می شود	$\frac{4}{6}$ سهم دختران		$\frac{1}{6}$ سهم پدر یا مادر	پدر یا مادر و چند دختر
مابقی به نسبت پسر دو برابر دختر	$\frac{1}{6}$ مادر	$\frac{1}{6}$ پدر	پدر و مادر یا یکی از آنها و پسر و دختر	
مابقی به پسر یا پسران می رسد	$\frac{1}{6}$ مادر	$\frac{1}{6}$ پدر	پدر و مادر یا یکی از آنها و یک یا چند پسر	
مابقی به شرح فوق بین وراثت تقسیم می شود * *	زوج یا زوجه فرض خود را می برند *			زوج یا زوجه یا وراثت طبقه اول

* زوج با وجود اولاد $\frac{1}{4}$ و بدون اولاد $\frac{1}{3}$ از عین ماترک و زوجه با وجود اولاد $\frac{1}{8}$ و بدون اولاد $\frac{1}{4}$ از عین اموال منقول و بهای اموال غیرمنقول ارث می برد.
 * هرگاه در طبقه اول نقصی ایجاد شود نقص بر دختر یا دخترها وارد می شود.

جدول (ب) سهم الارث طبقه دوم			
وارث		میزان سهم الارث	
یکی از اجداد یا یکی از اخوه (متحصراً)		تمام ترکه را ارث می برد	
جد و جده ابی		جد دو برابر جده ارث می برد	
جد و جده آمی		جد و جده به تساوی ارث می برند	
جد و جده یا جد یا جده ابی و جد و جده یا جد یا جده امی		تقسیم $\frac{2}{3}$ به اجداد ابی به نسبت دو به یک تقسیم $\frac{1}{3}$ به اجداد امی به نسبت مساوی	
چند برادر یا چند خواهر ابوینی یا ابی یا امی		به نسبت مساوی بین وراثت تقسیم می شود	
چند برادر و خواهر ابوینی یا ابی		به نسبت دو به یک بین وراثت تقسیم می شود	
برادران و خواهران امی		به نسبت مساوی بین آنها تقسیم می شود	
چند برادر و خواهر ابوینی یا ابی و چند برادر و خواهر امی		الباقی به نسبت دو به یک بین برادر و خواهر ابوینی یا ابی تقسیم می شود	
چند برادر و خواهر ابوینی یا ابی و یک برادر یا خواهر امی		مابقی به نسبت دو به یک بین برادر و خواهر ابوینی یا ابی تقسیم می شود	
اجداد و برادر و خواهر		$\frac{1}{3}$ سهم اجداد امی و برادر و خواهر امی به نسبت مساوی	
		$\frac{2}{3}$ سهم اجداد ابی و برادر و خواهر ابوینی یا ابی به نسبت دو به یک	
زوج یا زوجه با وراثت طبقه دوم		زوج یا زوجه به فرض می برند	سپس متقربین به مادر سهم می برند
مابقی را متقربین به پدر می برند *			
هرگاه در طبقه دوم نقصی ایجاد شود نقص بر متقربین به پدر وارد می شود.			

جدول (ج) سهم الارث طبقه سوم			
میزان سهم الارث			وارث
			یکی از اعمام یا یکی از احوال (منحصراً)
			تمامی ترکه را ارث می برد
			ترکه به نسبت مساوی تقسیم می شود
			ترکه به نسبت دو به یک تقسیم می شود
			ترکه به نسبت مساوی تقسیم می شود
مابقی به نسبت دو به یک بین چند عمو و عمه ابویینی یا ابی	$\frac{1}{3}$ سهم عمو و عمه امی به نسبت مساوی		چند عمو و عمه ابویینی یا ابی و چند عمو و عمه امی
مابقی به نسبت دو به یک بین چند عمو و عمه ابویینی یا ابی	$\frac{1}{6}$ سهم عمو یا عمه امی		چند عمو و عمه ابویینی یا ابی و یک عمو یا عمه امی
			احوال (چند دایی و چند خاله) ابویینی یا ابی یا امی
			چند دایی و خاله ابویینی یا ابی یا امی
مابقی بین چند دایی و خاله ابویینی یا ابی به نسبت مساوی	$\frac{1}{3}$ سهم دایی و خاله امی به نسبت مساوی		چند دایی و خاله ابویینی یا ابی و چند دایی و خاله امی
مابقی بین چند دایی و خاله ابویینی یا ابی به نسبت مساوی	$\frac{1}{6}$ سهم دایی یا خاله امی		چند دایی و خاله ابویینی یا ابی و یک دایی یا خاله امی
$\frac{2}{3}$ سهم اعمام که تقسیم به شرح فوق الذکر است	$\frac{1}{3}$ سهم احوال که تقسیم به شرح فوق الذکر است		اعمام و احوال (چند عمو و چند عمه و چند دایی و چند خاله)
مابقی سهم اعمام *	$\frac{1}{3}$ سهم احوال	زوج یا زوجه با ورثه طبقه سوم زوج یا زوجه ابتدا به فرض می برند	
* هرگاه نقصی ایجاد شود نقص بر اعمام (عمو و عمه) وارد می شود.			

قوه قضائیه کانون سردفتران و دفتریاران دفتر آموزش و پژوهش

سهم الارث طبقات سه گانه

به نام حضرت حق تعالی

آنچه در مبحث ارث حائز اهمیت است همانا نحوه ی تقسیم و شیوه ی تسهیم مآثرک متوفایین و رثه حسب سهم الارث شرعی و قانونی است و از آنجا که موضوع واگذاری انجام این مهم به دفاتر اسناد رسمی، که یک امر شبه قضایی است، مراحل کارشناسی و قانونگذاری را می گذرانند، اهتمام به آن، از نظر دفتر آموزش و پژوهش کانون سردفتران و دفتریاران، بیش از پیش ضروری می نماید. چرا که آموزش و ترویج مفاهیم قانونی و تسهیل امور جاری دفاتر در تنظیم اسناد رسمی نیاز روز جامعه ی سردفتری است. از همین رو، تهیه و انتشار جدول سهم الارث طبقات سه گانه ی و رثه منطبق بر قانون مدنی ایران در دستور کار این دفتر قرار گرفت که از تلاش آقایان محترم ناصر نایی و رضا تاجگر تشکر و قدردانی می شود. امید که با همراهی علمی و همیاری پژوهش محوران گرانقدر، گام های آغازین و مؤثر آموزشی- کاربردی و پژوهشی- ترویجی استمرار یابد.

دفتر آموزش و پژوهش
کانون سردفتران و دفتریاران

قوه قضائیه کانون سردفتران و دفتریاران دفتر آموزش و پژوهش

تهران- خیابان استاد مطهری- مقابل خیابان سنایی
پلاک ۲۸۳ کد پستی: ۱۵۸۶۷۱۷۳۱۱
سندوق پستی: ۱۴۳۳۵/۱۱۵۱
تلفن: ۸۸۷۲۸۷۵۵-۰۲۱
دورنگار: ۸۸۷۰۵۱۹۰-۰۲۱ (داخلی ۲۴۸)

WWW.NOTARY.IR
E-mail: MAGAZINE@NOTARY.IR

سهم الارث طبقات سه گانه وراث

مقررات اکثر کشورها در مبحث احوال شخصیه، خصوصاً در باب ارث، صرف نظر از این که تابع کدام یک از نظام های حقوقی کنونی باشند: تحت تأثیر مذهب و اعتقادات ساکنان و مناسبات اجتماعی- اقتصادی همان کشور است و این تأثیر پذیری از دین و آیین به ویژه در قوانین کشورهای اسلامی بیشتر نمایان است. هر چند که علی القاعده در حقوق داخلی یا بین الملل خصوصی شان، معمولاً پیروان سایر ادیان و مذاهب مختلف رسمی و همچنین اتباع بیگانه- حسب مورد- تابع قواعد و عادات مسلمة ی متداوله ی مذهب و مقررات دولت متبوع آنان می باشند.

از همین رو، قانونگذار مدنی ایران ۸۹ ماده قانونی (از ماده ۱۸۶۱ الی ۹۴۹ در باب دوم از قسمت چهارم کتاب دوم از جلد اول قانون مدنی مصوب ۱۸ اردیبهشت ماه ۱۳۰۷ ه.ش.) را با اقتباس از منابع فقهی به ویژه نظر مشهور فقهای امامیه به موضوع «ارث» اختصاص داده است. این همه، علاوه بر موادی است که در دیگر مقررات اعم از مدنی، ثبتی، کیفری، تجاری، مالیاتی، امور حسبی و غیره در خصوص حقوق ارث و تکالیف وراث وضع شده است.

یادگیری، آموزش و بازآموزی دانش ارث بر مبنای فرمول های خاص خود، با استفاده از اعداد و ارقام و محاسبات ریاضی نه فقط از نظر اعمال اسباب تملک و انتقال قهری، تعداد وراث و میزان سهم الارث در اسناد تنظیمی نسبت به ترکه در عقود، معاملات، تعهدات و الزامات آنان مهم است بلکه به ویژه از این جهت اهتمام بیشتری پیدا می کند که اخیراً توسعه وظایف سران دفاتر و واگذاری برخی از امور غیر توافقی مانند صدور گواهی انحصار وراثت از محاکم دادگستری به دفاتر اسناد رسمی در دستور کار قوای قضائیه و مقننه قرار گرفته است.

تفکیک سهم الارث طبقات سه گانه وراث، به نحو حاضر که در شماره ۹۴ (تیر ماه ۱۳۸۸) ماهنامه کانون چاپ و منتشر شده، با استفاده از منابع مختلف فقهی، حقوقی، جزوات آموزشی و قانون مدنی تهیه و در اختیار همکاران عزیز و جامعه حقوقی قرار می گیرد. صد البته با دیده منت، از نگاه تیز بین اساتید و علمای فن در اصلاح لغزش های احتمالی و تکمیل آن استقبال خواهیم کرد.

ناصر نایی

سر دبیر ماهنامه «کانون»- تابستان ۱۳۸۸